

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Catechismvs, Dat is, De Christelijcke leeringhe/ in
maniere van t'samen-sprekinghe tusschen den Meester
ende den Discipel**

Coster, Franciscus

T'Antvverpen, 1607

Vande Goddelijcke deughden/ est hoofd-deughden.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39385

M. Welck zijn de Goddelijcke deughden ?

D. Ghelooue/Hope/ende Liefde met vzeughden/
Zijn de drij vermaerde Goddelijcke deughden.

M. Waerom heeten sy Goddelijcke deughden ?

D. Om dat sy van Gode alleen den mensche ghe-
gheuen ende in-ghelstort worden / ende tot Gode
alleen gheschickt : want in niemanden en ghe-
loouen oft hopen wy / dan in Godt alleen / ende
niemandt en beminnen wy bouen al / dan Godt
alleen.

M. VVelck zijn de Hoofdt , oft Cardinael
deughden ?

D. De vier hoofd-deughden t'onser salighejdt/
Zijn Wijshejdt / Rechtveerdighejdt / Bro-
mighhejdt/ ende Matighejdt.

M. VVaer-om heeten sy al-foo ?

D. Om twee redenen : D'eerste / om dat sy in't
generael ghenomen / moeten in alle deughdelijcke
wercken zijn : De tweede / om dat d'andere tot
dese gherefereert oft ghebrought worden.

M. Hoe zijn sy in alle deughdelijcke wercken ?

D. Want gheen werck en is deughdelijck / het en
heeft dese vier dinghen: 1. Dat het discretelijck oft
wijsselijck gheschiede. 2. rechtveerdelijck. 3. vol-
standelijck. 4. ende matelijck.

M. VVat is Wijshejdt ?

D. Wijshejdt / die in't Latijn Prudentia heet/
is een deughdt des verstandts/waer deur de men-
sche hem discretelijck ende nae d'uyt-wijlen der
rechter redene houdt in alle sijne dinghen.

M. Wat deughden hanghen aen dese wijshejdt ?

D. Alle die in't verstandt zijn : als veursiechtig-
hejdt/ toe siecht / ende de deughden om sy-seluen
oft andere wel te regeren.

M. Wat is Rechtveerdigheydt?

D. Een deughdt / die eenen peggelijcken het sijne gheeft : t'zij deur coopen / vercoopen / oft eenighe andere wisselinghe : t'zij deur distributie / dat is / uyt-deplinghe.

M. Wat deughden ghehooren hier?

D. Die deughde / daer wy anderen pet mede doen : als Ghehoorsaemheydt / Mildtheydt / Danckbaerheydt / Waerachtigheydt / Vriendtschappe / Lieffelijckheydt / ende dier-ghelijcke.

M. Wat is Vromigheydt?

D. Een deught / waer deur de mensche hem heblijcken draecht / in groote oft sware dinghen.

M. Wat deughden worden dese toe-geschreuen?

D. Alle die pet groots doen : ghelijck / Vol-standigheydt / Gheduldigheydt / Groot-moedigheyt : tegghen Cleyn-moedigheyt / Langh-moedigheydt ende dier-ghelijcke.

M. Wat is Matigheydt?

D. Een deughdt / die wellustigheydt bedwinght.

M. Wat deughden ghehooren hier?

D. Ten eersten / alle die tot Matigheyt helpen : gelijck / Cerbaerheydt / Schamelheyt / Soberheydt / Keypigheydt. Ten anderen / alle die eenighe passien dwinghen : ghelijck / Godtmoedigheydt / Sachtmoedigheydt / Sedighbaerheydt / ende dier-ghelijcke.

M. Wat zijn de gauen des H. Gheests?

D. Seuen gauen / daer een Godbzuchtigh mensche mede gheholpen wordt / om lichtelijcker / ende met smaect oft soetigheydt de deughdt te wercke te stellen . Want ghelijck de raders des waghens beter voort gaen als sy ghelmeert zijn :

al-foo

al-foo doen oock de deughden beter haer officien/
deur de ghauen des H. Gheests.

M. Welck zijn die?

D. Wijsheydt/ Verstandt/ Gaedt/ Bzomigheydt/
Wetenheydt ende Godtbzuchtigheydt/
De vzeese Godts/ die heylighlijck vzeest/
Zijn seuen gauen des heylighen Gheest.

M. Hoe vele vruchten des H. Gheests zijnder?

D. Twelue: te weten/

Liefde/ Vzeughdt/ Vrede/ Verdueligheydt/
Langh-moedigheydt/ Goedtheydt/ Vriende-
lijckheydt/

Sacht-moedigheyt/ Gelocue/ Cerbaerheydt/
Cupscheydt/ ende ten lesten/ Geynigheydt.

M. Waer-om heeten sy vruchten des heylighs
Gheests?

D. 1. Om dat sy in des mensches herte een soe-
tigheydt bzenghen/ ghelijck de vuchten der booz-
men pleghen in den mondt. 2. ende om dat uyt
dese vuchten den boom ghekent wordt: dat is/
de mensche/ oft hy goet oft quaedt is.

M. Welck zijn de acht Saligheden?

D. 1. Saligh zijn de arme van gheeste: want
rijck der hemelen hen toe-behoort.

2. Saligh zijn de sacht-moedighe: want sy d'aer-
de sullen besitten.

3. Saligh zijn/ die droeuigh zijn: want sy sullen
ghetrooft worden.

4. Saligh zijn sy/ die hongher ende dorst hebben
nae de rechtbeerdigheydt: want sy sullen ver-
saedt worden.

5. Saligh zijn de barmhertighe: want sy sullen
barmhertigheydt verweruen.

L 3

6. Sa-